

Hmotněprávní aspekty návrhových přestupků¹

Anotace: Návrhové přestupky patří mezi přestupky poměrně frekventované. Studie se zabývá teoretickými otázkami souvisejícími s odpovědností za tzv. návrhové přestupky. Pozornost je věnována pojmovému vymezení tohoto přestupku a jednotlivým znakům jejich skutkové podstaty. Autorka se snaží postihnout rozdíly mezi běžnými přestupky a přestupky návrhovými.

Klíčová slova: přestupek, protiprávnost, trestnost, občanské soužití, osoba blízká, subjekt přestupku, přestupky proti majetku, přestupky na úseku dopravy.

Pojmové vymezení návrhového přestupku

Obecně jsou přestupky považovány za jeden druh správních deliktů², kdy přestupkový zákon vymezuje, jaké jednání je přestupkem a naopak, jaké jednání přestupkem není³. Návrhové přestupky pak tvoří zvláštní kategorii přestupků, které jsou páchany mezi osobami blízkými a projednávány výlučně na základě podaného návrhu. Patří mezi přestupky poměrně frekventované, a to vedle přestupků proti veřejnému pořádku a přestupků v dopravě, nicméně jejich počet podle dostupných statistik se nijak zvláště nezvyšuje⁴. Důvodem je zejména to, že řada těchto deliktů právě s ohledem na to, že jsou páchany mezi osobami blízkými, zůstává skrytá. Uvedené přestupky jsou kodifikovány v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen přestupkový zákon), mimo jednoho návrhového přestupku, který je obsažen v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a o změně některých zákonů (silniční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu).

Mezi návrhové přestupky řadíme přestupky proti *občanskému soužití*, přestupky *proti majetku* a jeden přestupek v *oblasti silničního provozu* spáchané mezi osobami blízkými. Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o určitý druh přestupků, které jsou projednávány jen v zájmu určitých osob⁵ a v přestupkovém zákoně a v zákoně o silničním provozu jsou tyto přestupky

¹) Studie je výsledkem výzkumného projektu PAČR financovaného z institucionální podpory MV 4/6 „Optimalizace procesů při projednávání přestupků s ohledem na principy dobré správy“.

²) Pojem správní delikt není v žádném právním předpisu legálně vymezen. Právní nauka definuje správní delikt obvykle jako protiprávní jednání fyzické nebo právnické osoby, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně a za které orgán veřejné správy ukládá sankci na základě zákona (srov. např. SLÁDEČEK, V. Obecné správní právo, Praha: Aspi- Wolters, 2009, s. 186, ISBN 978-80-7357-382-9 nebo MATES, P. a kol. Základy správního práva trestního. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 11. ISBN 978-80-7400-357-8. Německá právní nauka charakterizuje nebo vymezuje pojem přestupek“ jako protizákonné a zaviněné jednání, které je naplněním takové skutkové podstaty, jež připouští potrestání formou peněžité pokuty“.

³) ust. § 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, definuje přestupek jako zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů nebo trestný čin. Obdobně jsou legální definice přestupku obsaženy i v zahraničních právních úpravách.

⁴) Pokud lze hovořit o statistikách, vedou si roční statistiky spáchaných, popř. objasněných přestupků pouze jednotlivé obce, které je také předkládají každoročně ministerstvu vnitra. Zprávy o bezpečnosti MV z hlediska spáchaných trestných činů a přestupků neobsahují statistiky, ze kterých by bylo možné zjistit počet spáchaných přestupků v této oblasti. V současné době se uvažuje o zavedení centrálního registru přestupků, který by mohl platit od konce letošního roku. V centrálním registru přestupků by měly být evidovány vybrané přestupky proti občanskému soužití, veřejnému pořádku a proti majetku. Při třetím porušení přestupkového zákona stejnou skutkovou podstatou přestupku v průběhu dvou let by se již jednalo o trestný čin. Po pěti letech by byl zápis vyškrtnut. Centrální registr přestupků by byl neveřejný seznam, do kterého by mohly náhlednou pouze orgány činné v trestním řízení, správní orgány vedoucí přestupkové řízení a přestupce.

⁵) srov. rozsudek NSS 9 As 57/2008.

uvedeny taxativně. Jestliže nebudou spáchány mezi osobami blízkými, budou se projednávat z úřední povinnosti (ex offa), mimo přestupku urážky na cti ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona, který je zařazen mezi přestupky proti občanskému soužití a který je vždy návrhovým přestupkem, ať je spáchán kýmkoliv.

Legální definice návrhového přestupku vychází z obecné definice přestupku, neboť ani přestupkový zákon, ani žádná jiná právní norma tyto přestupky blíže necharakterizuje. Pouze v § 68 odst. 1 přestupkového zákona jsou taxativně vymezeny přestupky, které se projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka. Název návrhový přestupek⁶ je zřejmě odvozován ze skutečnosti, že jsou to přestupky, které projednávají správní orgány na základě návrhu oprávněné osoby (poškozeného nebo jeho zástupce).⁷ Návrh na zahájení řízení o přestupku musí být podán věcně a místně příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci, původně posouzené jako trestný čin. Obligatorními náležitostmi návrhu jsou identifikace postižené osoby, koho navrhovatel považuje za pachatele a kde, kdy a jakým způsobem měl být přestupek spáchán.

Opožděné podání návrhu je důvodem pro odložení věci správním orgánem a tvoří faktickou překážku projednání věci. Lhůta stanovená pro podání návrhu je prekluzivní a její zmeškání nelze prominout. Vzhledem k tomu, že se jedná o řízení o žádosti, může navrhovatel vzít podaný návrh zpět. V tomto smyslu je možno se opřít o rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 12. 1999, sp. zn. 6 A 56/97, který uvádí: *“Je-li řízení, vedené podle správního řádu, zahájeného na návrh, může ten, kdo takový návrh podal, jej také právně účinně změnit, a to bez pochybností v průběhu řízení před prvou stolicí do doby jejího rozhodnutí. Rozhodne-li správní úřad v takovém případě o původním návrhu, jde o takovou vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí.”*

Jak již bylo uvedeno, mimo jednoho přestupku (*přestupek urážky na cti*), se jedná o přestupky spáchané mezi osobami blízkými. Uvedené přestupky tak představují výjimku z obecné zásady, že přestupky jsou projednávány z úřední povinnosti neboli ex offa. U návrhových přestupků naopak se projevuje *zásada dispoziční*, kdy přestupkové řízení je zahájeno až na základě podaného návrhu oprávněné osoby věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Pokud by řízení o návrhovém přestupku bylo zahájeno bez příslušného návrhu a vydáno rozhodnutí, byl by postup správního orgánu nezákonný stejně jako jeho konečné rozhodnutí.

Příklad: Sousedka A nadává sousedce B přes plot do sviní, mrch..... kvůli štěkajícímu psu, prorůstání trávy na její pozemek, odhození kůry ze dřeva na její pozemek. Sousedka B slovní napadení oznámí u správního orgánu. Jedná se o přestupek urážky na cti podle § 49 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona a takto je také správním orgánem projednán.

V tomto konkrétním případě se jednalo o návrhový přestupek bez ohledu na to, mezi jakými osobami byl spáchán.

Příklad: Otec zabraňuje synovi ve vstupu do bytu tím, že vymění zámek ve vstupních dveřích bytu a tím zamezí synovi užívat byt jako příslušníku domácnosti. Jedná se o úmyslné jednání, které lze hodnotit jako přestupek. Mohlo by to být považováno i za přestupek podle § 49 odst. 1 písm. c), neboť se jedná o úmyslné narušení občanského soužití schválností, bezohledností nebo jinou nepřístojností.

⁶) V praxi se tento pojem běžně používá, aniž existuje jeho legální definice.

⁷) Pro srovnání je třeba uvést, že ve Slovenské republice upravuje zákon č. 372/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů dva návrhové přestupky, a to přestupek proti občanskému soužití ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) a podle § 42a přestupek na úseku práva na přístup k informacím.

Zde se již jedná o vztah mezi osobami blízkými, pokud by přestupek nebyl spáchán mezi osobami blízkými, je projednáván ex offio.

Návrhové přestupky mají charakter specifické kategorie přestupků, kdy je potřeba vymezit některé hmotně právní i procesně právní aspekty, které vykazují některé odlišnosti od běžného přestupku. Příslušná ustanovení přestupkového zákona, ev. správního řádu, platí i pro ně za předpokladu, že nejsou uvedeny některé specifické odlišnosti.

U všech přestupků rozlišujeme *formální znaky*, jimiž se rozumí jak obecné zákonné znaky, tak znaky skutkové podstaty a materiální znaky. Obecné zákonné znaky (věk, přičetnost a zavinění) jsou společné všem přestupkům, tedy i přestupkům návrhovým. U formálních typových znaků, které tvoří skutkovou podstatu návrhového přestupku, které umožňují odlišit jednotlivé přestupky a současně je také charakterizují, se vyskytují některé odlišnosti. Formální znaky návrhových přestupků jsou stanoveny v obecné části přestupkového zákona a také v jeho zvláštní části, popř. ve zvláštním zákoně (v zákoně o silničním provozu). Jednání musí být v tomto případě označeno výslovně jako přestupek ve výše uvedených zákonech. V současné době se návrhové přestupky v jiných zákonech než v přestupkovém zákoně a v zákoně o silničním provozu nevyskytují.

Z hlediska právní teorie musíme rozlišovat pojmové znaky přestupku. Při vymezení návrhového přestupku vycházíme z obecných znaků správních deliktů⁸ a dále z analýzy pozitivní právní úpravy obsažené v přestupkovém zákoně a v zákoně o silničním provozu. Vymezení pojmu přestupek, jak již bylo uvedeno, se v současné době uskutečňuje na bázi subsidiarity ve vztahu k jinému správnímu deliktu nebo k trestnému činu. U návrhových přestupků je souběh přestupků a jiných správních deliktů nebo trestných činů zcela vyloučen, přitom právě u těchto přestupků je třeba přesně vymezit, kdy se jedná o přestupek a kdy už protiprávní jednání pachatele může mít charakter trestného činu.

V této souvislosti je možné poukázat na poměrně četnou soudní judikaturu týkající se majetkových trestných činů a přestupků proti majetku. Přestupku krádeže podle § 50 odst. 1 přestupkového zákona se dopustí ten, „*kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží*“, přitom trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e), TZ „*se dopustí ten, kdo zpravidla ukradne věc, která bude mít vyšší hodnotu než 5000 Kč*“. Touto problematikou se zabývalo také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. 5 Tdo 1437/23, které uvádí: „*U trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. e) tr. zák. není výše způsobené škody jeho zákonným znakem a i při zjištění zanedbatelné hodnoty odcizené věci je nutné zkoumat, zda další okolnosti zvyšují stupeň nebezpečnosti činu pro společnost natolik, aby mohl být vysloven závěr, že byla splněna materiální podmínka trestnosti činu podle § 3 odst. 2 tr. zák.*“

Nelze tedy ukládat sankci za spáchaný přestupek a za trestný čin (viz právě přestupky proti majetku) zásada *ne bis in idem*.⁹

Pojmovým znakem návrhového přestupku, stejně tak, jako i u jiných druhů přestupků, je dále protiprávnost, škodlivost, trestnost, znaky skutkové podstaty přestupku a zákonné zmocnění k uplatnění odpovědnosti v rámci veřejné správy.

Objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka jsou v teorii označovány jako typové znaky skutkové podstaty přestupku, které charakterizují a odlišují jednotlivé přestupky. Věk a přičetnost jsou označovány jako formální obecné znaky, o nichž se zmíníme v souvislosti s pachatelem přestupku. Nezbytnou podmínkou přestupku je, že se ho dopustila odpovědná osoba. Pro spáchání návrhového přestupku je potřeba naplnit všechny znaky jeho

⁸) Srov. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo* 2. vydání, Praha : Aspi- Wolters, 2009, s. 186, ISBN 978-80-7357-382-9

⁹) Ne dvakrát v téže věci. Toto potvrdil i **rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2005, sp. zn. 2 Ca 5/2005**, podle kterého „*Přestupkem nemůže být jednání, které jinak vykazuje znaky přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, pokud za toto jednání byl již pachatel odsouzen pro trestný čin*“.

skutkové podstaty a i materiální znak přestupku.

Z našeho hlediska se budeme zabývat pouze těmi pojmovými znaky, které jsou specifické pro návrhové přestupky a mají odlišující charakter.

Přestupkem může být pouze čin protiprávní. Protiprávnost, jinak řečeno nedovolenost, je pojmovým znakem všech přestupků, vedle ostatních pojmových znaků, které charakterizují přestupek. *Protiprávnost* u návrhových přestupků znamená, že došlo k *porušení pravidel chování v občanské společnosti* nebo k *porušení majetkových soukromoprávních vztahů*. U skutkových podstat těchto přestupků zákonodárce přímo znak protiprávnosti zdůrazňuje, např. „ublíží na zdraví“ (srov. § 49 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona), „způsobí škodu na cizím majetku“ (srov. § 50 přestupkového zákona). U návrhového přestupku v oblasti silničního provozu spočívá protiprávnost zejména v porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, „*nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě*“ (přestupek podle § 125c odst. 1 písm. a) bod. 8 zákona o silničním provozu).

Chybí-li pojmový znak protiprávnosti, nelze vyvozovat odpovědnost za jednání. Právní nauka tyto případy nazývá „*okolnosti vylučující protiprávnost*“. U návrhových přestupků proti občanskému soužití a proti majetku přichází v úvahu nutná obrana a krajní nouze. U přestupků na úseku silničního provozu pak pouze krajní nouze. Tyto skutečnosti je však třeba posoudit v každém konkrétním případě.

Materiálním znakem každého návrhového přestupku je jeho společenská škodlivost. Společenská škodlivost je vymezena jako prvek představující jeho sociální povahu a spočívá ve schopnosti jednáním fyzické osoby vyvolat poruchu nebo ohrožení zájmů, které jsou ve společnosti chráněny¹⁰.

Význam tohoto institutu se projevuje právě u *návrhových přestupků*, neboť v mnoha případech dochází u některých návrhových přestupků a trestných činů k překrývání jejich formálních znaků. K odlišení obou druhů deliktů slouží společenská škodlivost, kdy jednání má sice formální znaky přestupku, ale daný stupeň škodlivosti nedosahuje potřebné úrovně. Tato situaci se často vyskytuje při posuzování škodlivosti v oblasti přestupků proti majetku např. mezi přestupkem neoprávněného užívání cizího majetku podle § 50 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona a majetkového trestného činu ve smyslu § 249 odst. 1 trestního zákoníku.¹¹

Podobně jako v trestním právu ani zde škodlivost není znakem skutkové podstaty přestupku, ale musí prolínat souhrn znaků skutkové podstaty jako celek, a jednotlivé znaky zvlášť.¹² Formální i materiální znaky musí být naplněny současně, nedostatek kteréhokoliv z nich znamená, že dané jednání nemůže být postihováno jako přestupek.

S ohledem na novou právní úpravu trestního zákoníku byl pojem „*nebezpečnost činu pro společnost*“ nahrazen pojmem „*společenská škodlivost*“ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákoník) vymezil v § 13 odst. 1 trestný čin, jako protiprávní čin, který trestní zákoník označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Pro odlišení trestného činu a přestupku se bude vycházet ze zásady subsidiarity trestní represe, která je definována v § 12 odst. 2 TZ. Společenská škodlivost je

¹⁰) KRATOCHVÍL, K. a kol. *Trestní právo hmotné*. Obecná část. Brno : MU, 2002, s. 174, ISBN 80-210-2985-4.

¹¹) Úmysl pachatele trestného činu neoprávněného užívání cizí věci podle § 249 odst. 1 tr. zák. se musí vztahovat i na způsobení škody nikoli malé, neboť jde o formální znak základní skutkové podstaty tohoto trestného činu. O tuto formu zavinění zpravidla nepůjde, pokud škoda při neoprávněném užívání cizího motorového vozidla byla způsobena dopravní nehodou. (**Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 1. 1998, sp. zn. 3 To 999/91**).

¹²) NOVOTNÝ, O., DOLENSKÝ, A., VANDUCHOVÁ, M. a kol. *Trestní právo hmotné*. Obecná část. Praha : Aspi, 2007, s. 130, ISBN 978-80-7357-261-7.

především určována povahou a závažností trestného činu¹³. Trestné činy se od přestupků liší vymezením formálních znaků a mírou společenské škodlivosti.¹⁴

Trestnost znamená, že právo spojuje s protiprávním jednáním hrozbu trestem (sankcí). Zákon o přestupcích a zákon o silničním provozu stanoví druhy sankcí taxativně. Spácháním přestupku vznikne hmotněprávní vztah mezi jeho pachatelem a příslušným správním orgánem. Pro návrhové přestupky platí, že správnímu orgánu vzniká povinnost návrhový přestupek projednat (až na základě řádně podaného a věcně správného návrhu) a popř. uložit sankci, odpovědné osobě vzniká povinnost uloženou sankci strpět (zásada oficiality).

Přestupkem je pouze takové jednání, které za přestupek výslovně označuje přestupkový nebo jiný zákon. Jiným zákonem pro návrhové přestupky je zákon o silničním provozu. Nebude-li protiprávní jednání fyzické osoby v zákoně o silničním provozu označeno jako přestupek, bude se jednat o jiný správní delikt fyzické osoby.

Aby se jednalo o přestupek (tudíž i o návrhový přestupek), musí být splněn i výše uvedený materiální znak (společenská škodlivost), ale jednání musí vykazovat i formální znaky uvedené v zákoně. Návrhový přestupek je tak vymezen materiálním znakem i znaky formálními. Všechny znaky musí být splněny současně. Formální znaky přestupku jsou popsány v obecné a ve zvláštní části přestupkového zákona a v zákoně o silničním provozu. Obecná část přestupkového zákona popisuje věk a přičetnost a formy zavinění. Formy zavinění také zahrnujeme do skutkové podstaty přestupku. Skutková podstata přestupku je tvořena souhrnem typových znaků, které určují, o jaký přestupek jde.

Ve smyslu zmocnění orgánu k projednávání přestupků jsou tímto orgánem správní orgány, jejichž oprávnění je dáno přestupkovým zákonem a zákonem o silničním provozu.

Znaky skutkové podstaty návrhových přestupků

Základem správně právní odpovědnosti je spáchání návrhového přestupku. Jedná se o souhrn objektivních a subjektivních znaků, které určují jednotlivé druhy přestupků a odlišují je navzájem. Pojem skutkové podstaty je výsledkem nauky trestního práva. Skutková podstata přestupku je obecně definována jako souhrn typových znaků přestupku určitého druhu, jimiž se od sebe jednotlivé přestupky odlišují. Znaky skutkové podstaty návrhových přestupků jsou uvedeny v přestupkovém zákoně a v zákoně o silničním provozu. Jedná se o právní formu vyjadřující typové znaky přestupku uvedené ve výše jmenovaných zákonech¹⁵.

V přestupkovém zákoně mnoho skutkových podstat přestupků je formulováno dosti neurčitě, což jistě nepřispívá k právní jistotě. U skutkových podstat návrhových přestupků jsou obsaženy neurčité právní pojmy nebo jsou skutkové podstaty vymezeny příliš obecně. Každá skutková podstata návrhového přestupku je charakterizována čtyřmi základními skupinami znaků. Jedná se o objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku. Tyto znaky jsou obligatorní a musí být obsaženy u všech druhů skutkových podstat návrhových přestupků. Pokud by některý obligatorní znak u skutkové podstaty přestupku chyběl, nebyla by naplněna jeho skutková podstata, a tudíž by nebyl přestupek spáchán. Vedle zákonných znaků skutkové podstaty se mohou objevovat i fakultativní znaky skutkové podstaty.

Mezi fakultativní znaky patří např. místo a čas jednání, motiv, pohnutka a hmotný předmět útoku. Místo a čas spáchání přestupku nejsou znakem žádné ze skutkových podstat

¹³) KRATOCHVÍL, V. a kol. *Trestní právo hmotné*. Obecná část Praha : CH. Beck. 2012, s. 168, ISBN 978-80-7179-082-2.

¹⁴) srov. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*, Obecná část, Praha : Linde, 2006, s. 117, ISBN 978-80-87212-49-3.

¹⁵) U návrhových přestupků se jedná pouze o znaky vymezené přestupkovým zákonem a zákonem o silničním provozu u vymezeného přestupku.

návrhových přestupků. Nicméně mají svůj význam z procesního hlediska při jejich projednávání a jsou významnou skutečností pro posouzení lhůty pro zahájení řízení o přestupku a pro identifikaci pachatele přestupku. Místo spáchání návrhového přestupku má význam i pro určení místní příslušnosti správního orgánu.

Pohnutka jako fakultativní znak subjektivní stránky přestupků také není ve skutkové podstatě návrhových přestupků obsažena, ale mohla by mít význam pro rozhodování o druhu a výši sankce zpravidla u návrhového přestupku proti občanskému soužití ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) nebo c) přestupkového zákona.

Hmotný předmět útoku je fakultativním znakem skutkové podstaty návrhových přestupků tam, kde dochází k ublížení na zdraví nebo ke škodě na cizím majetku.

Skutková podstata přestupku by měla přesně vymezovat podmínky trestní odpovědnosti¹⁶ a popisovat jednání, které má charakter přestupku.

Objekt návrhového přestupku

Objekt je zákonným znakem každého deliktu a lze jej obecně vymežit jako právem chráněné společenské vztahy (případně zájmy), proti nimž směřuje protiprávní a společensky škodlivé jednání. Právě zde lze vidět odlišnosti mezi objektem, který je obecně chráněn přestupkovým právem a obecným objektem návrhového přestupku. U návrhových přestupků jsou objektem soukromé zájmy osob a nikoliv zájem na náležitém výkonu veřejné správy. Dalo by se říci, že se v tomto případě obecně poskytuje ochrana základním právům a svobodám fyzické osoby garantovaným Listinou základních práv a svobod¹⁷, a to konkrétně právo vlastnit majetek a osobnostní práva člověka, život, zdraví, důstojnost, vážnost, čest a další vztahy, které s výkonem státní správy bezprostředně nesouvisí. Přestupkový zákon a zákon o silničním provozu chrání občanskoprávní vztahy, zájmy a hodnoty, jejichž porušování nebo ohrožení postihuje stát uložením správní sankce trestní povahy. Na druhé straně některým uvedeným občanskoprávním vztahům poskytuje ochranu zejména také občanské právo a trestní právo.

Platná právní úprava přestupkového práva tak zahrnuje i porušení právních povinností, které přesahují rámec zájmu na řádném výkonu veřejné správy a tyto zájmy nemají charakter nedodržení bezprostředního příkazu nebo zákazu obsaženého v normě správního práva. Naopak se jedná o porušení nebo ohrožení zejména soukromoprávních povinností nebo morálních zásad¹⁸ občanské společnosti.¹⁹ K porušení norem správního práva dochází pouze u návrhového přestupku v silničním provozu způsobením dopravní nehody mezi osobami blízkými. *„Veřejný zájem na projednání přestupkového jednání v taxativně stanovených případech návrhových přestupků ustupuje individuálnímu zájmu poškozené osoby, která má*

¹⁶) Pojem „trestní obvinění“ zahrnuje z pohledu českého práva jak trestné činy, tak správní delikty. Srov. k tomu judikaturu Evropského soudu pro lidská práva např. *Engel v. Nizozemí* (A 22 1979-1980), *Campbell a Fell v. Velká Británie* (A 80, 1985) a *Schmautzer v. Rakousko* (a 328-A, 1995). Z tohoto důvodu lze v současné době použít pojem trestní odpovědnost jako synonymum k pojmu správně právní odpovědnost.

¹⁷) Je však také třeba připomenout čl. 17 Listiny základních práv a svobod: *Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice států. Cenzura je nepřipustná.* Je třeba říci, že ochranu důstojnosti člověka a občanskou svobodu projevu je třeba navzájem respektovat a v každém konkrétním případě posuzovat, zda je více žádoucí ochrana důstojnosti člověka nebo ochrana občanské svobody projevu. To bude samozřejmě záviset na řadě okolností případu a také na subjektech, které budou danou záležitostí posuzovat.

¹⁸) Pravidla morálky nejsou obecně vymezeny ani občanským zákoníkem ani jiným právním předpisem (zásady slušnosti, spravedlnosti a podobné společenské hodnoty), přičemž se jedná o kategorii právní a jejich obsah je třeba hledat v platném právu.

¹⁹) srov. rozsudek NSS sp. zn. 9 As 57/2008.

plnou dispozici ohledně podání návrhu na zahájení řízení a celého průběhu řízení o návrhovém přestupku“ (srov. rozhodnutí NSS sp. zn. 9 As 57/2008).

Ve zvláštní části přestupkového zákona jsou upraveny skupiny příslušných chráněných zájmů, které patří do téže oblasti. Máme tím na mysli *druhový objekt*, který vyjadřuje společné druhové rysy individuálních objektů jednotlivých přestupků. Druhový objekt umožňuje v přestupkovém zákoně dělit návrhové přestupky na přestupky proti občanskému soužití a přestupky proti majetku.

Jedním druhovým objektem je *občanské soužití*²⁰, dodržování jeho pravidel, a jeho narušení představuje obligatorní znak skutkových podstat přestupků uvedených v § 49 odst. 1 písm. a), b) a c) přestupkového zákona. Takové narušení občanského soužití je trestáno tehdy, dojde-li k jeho negativnímu zasažení jednáním určité intenzity a které svojí povahou typově odpovídá jednáním uvedeným v demonstrativním výčtu hrubých jednání v zákoně. „*Občanské soužití*“ je neurčitý právní pojem²¹, který není přestupkovým zákonem ani jinou právní normou obsahově určen²². Obsah pojmu „*občanské soužití*“ je třeba dovodit z ustanovení § 49 odst. 1 přestupkového zákona. Tento pojem je použit jednak pro označení jedné kategorie přestupků a jednak jako znak skutkové podstaty § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona. Přestupkovým zákonem jsou chráněny vztahy ve společnosti, které představují určitá pravidla slušného chování a tyto vztahy jsou v přestupkovém zákoně vymezeny demonstrativně.

Současně je nutné poznamenat, že neurčitý právní pojem²³ obecně umožňuje správnímu orgánu určitou formu zákonné správní úvahy. Vzhledem k tomu, že neexistuje jejich legální definice, musí ten, kdo je aplikuje, vyložit nejprve jejich obsah. Správní orgán musí jejich obsah posuzovat podle okolností dané konkrétní situace, kdy musí posoudit, zda byl obsah neurčitého pojmu naplněn či nikoliv. Pokud v dané situaci dojde správní orgán k závěru, že obsah neurčitého pojmu byl naplněn, je povinen postupovat tak, jak mu norma správního práva ukládá²⁴. Můžeme tedy říci, že při interpretaci a aplikaci normy správního práva se využívá správní uvážení. Oprávněná úřední osoba musí v daném konkrétním případě rozhodnout, zda jednání pachatele přestupku narušilo nebo ohrozilo občanské soužití, nebo se tak nestalo.

S ohledem na výše uvedené, se při zkoumání protiprávního jednání pachatele používá institut správního uvážení.²⁵ Jestliže oprávněná úřední osoba zhodnotila situaci tak, že v konkrétním případě byl obsah neurčitého právního pojmu (občanské soužití) naplněn a

²⁰⁾ Obecně se občanské soužití vymezuje jako souhrn pravidel chování, kdy zachování těchto pravidel nad rámec právních norem je považováno podle obecného názoru a přesvědčení, jako nutná podmínka klidného a současně správného soužití obyvatel, a to nejen v daném místě a čase, ale i situaci (srov. k tomu např. ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M. *Přestupkové právo. Komentář*. 16. vydání. 2009. Praha : Linde Praha, s. 125, ISBN 978-80-7201-768-3.

²¹⁾ Neurčité právní pojmy nejsou právně vymezeny a jejich obsah musí posoudit správní orgán na základě zhodnocení dané situace a všech okolností případu. Neurčitý právní pojem spolu se správním uvážením má význam pro výklad ustanovení právní normy a následně pro její správnou aplikaci. Většina neurčitých právních pojmů má neostrý význam a může někdy vést i k subjektivnímu hodnocení.

²²⁾ V praxi mohou neurčité právní pojmy vyvolávat některé nejasnosti, zejména pokud jsou obsaženy v právní normě. Legislativní jazyk nutně pro své normativní účely vyžaduje, aby pojmy měly jasný obsah. Nicméně zejména ve správním právu se používá mnoho neurčitých právních pojmů a osoby, které je aplikují, je nutné musí vyložit.

²³⁾ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. 7 As 13/2007.

²⁴⁾ HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné*. Obecná část. Praha : Leges, 2010. s. 27. ISBN 978-80-87212-55-4.

²⁵⁾ Správní uvážení dává osobě určitou možnost volby v rámci zákona, aby věc rozhodla podle okolností daného případu a vybrala možnost řešení, která je pro danou věc řešením nejoptimálnějším. Otázkou správního uvážení při rozhodování správních orgánů se blíže zabývala v řadě svých publikací Skulová S. např. v publikaci *Rozhodování ve veřejné správě*, MU: Brno, 1995, ISBN 80-210-1138-6 a v dalších.

došlo k jeho ohrožení či porušení, má možnost uložit sankci nebo od potrestání upustit. Určitým vodítkem pro posouzení dané situace jsou individuální objekty v přestupkovém nebo v jiném zákoně uvedené, které konkrétně stanoví, co může být obsahem občanského soužití. Mnohdy je poměrně složitou otázkou, zda se jedná o návrhový přestupek nebo trestný čin, nebo naopak jednání, které bude řešeno občanskoprávně. Mnohdy příčinou nesprávného rozhodování je i neznalost nebo neodbornost úředních osob.

Obdobně zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen občanský zákoník) v § 11 pod pojmem ochrana osobnosti zahrnuje ochranu života, zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, což koresponduje i s konkrétními objekty podle přestupkového zákona, ev. jiného zákona.

Příklad. Manželé podnikají na základě živnostenského oprávnění. Každý vykonává svoji živnost samostatně. Provozují nápojové automaty. Současně jsou v rozvodovém řízení. Před nabytím právní moci rozhodnutí o rozvodu jeden z manželů vybere z automatu, který provozuje manželka, částku 5 000 Kč. Nápojový automat byl pořízen v době trvání manželství a byl vyňat ze společného jmění manželů. Dle posouzení státního zástupce se nejedná o trestný čin. Mohlo by se tedy jednat o přestupek spáchaný krádeží mezi osobami blízkými projednáváný jen na návrh. Pokud by daná majetková hodnota byla vyjmuta ze společného jmění manželů nebo by došlo k zúžení rozsahu společného jmění manželů, nešlo by o přestupek, ale bylo by možné věc řešit občanskoprávní cestou.

Dalším druhovým objektem přestupků je *vlastnictví majetku*, jehož ochrana je omezena na určité typy jednání tvořící objektivní stránku jednotlivých skutkových podstat. Přestupkový zákon chrání majetkové vztahy²⁶ před těmi formami útoku, které jsou v zákoně uvedeny. Chráněným zájmem je nejen zájem na ochraně majetku, ale i zájem chránit jakékoliv formy vlastnictví. Pojem majetek zahrnuje věci movité i nemovité a také věci jiné majetkové hodnoty. Některé přestupky proti majetku lze s ohledem na způsob jejich spáchání vztáhnout jen na věci movité. Pro účely přestupkového práva budeme majetkem rozumět především věc či soubor věcí náležející určitému subjektu, např. fyzické osobě, právnické osobě (v tomto ohledu mezi právnické osoby patří stát).

V případě zásahů do vlastnického práva jde převážně o sousedské spory. Mohlo by jít o přestupek, kdyby např. bratr úmyslně složil dříví přímo na drátěný plot, kdy vlastníkem přilehlého pozemku je jeho sourozenec, a zatíženým plotu by došlo ke škodě tohoto plotu, neboť u všech majetkových přestupků se prokazuje úmyslné zavinění.

Majetková práva jsou také chráněna předpisy práva občanského. Ze širšího pohledu (občanskoprávního) do majetku patří též práva a závazky (soubor aktiv a pasiv).²⁷

Návrhový přestupek uvedený v silničním zákoně lze z širšího pohledu zařadit do přestupků proti občanskému soužití²⁸, ale druhovým objektem je ochrana bezpečnosti a

²⁶⁾ V pozitivně právní terminologii našeho občanského práva je třeba rozlišovat vlastnické právo, jehož předmětem jsou věci. Toto vlastnické právo patří do kategorie věcných práv, v níž zaujímá přední místo. Vedle něj je nutno odlišovat právo duševního vlastnictví, resp. právo průmyslového a jiného duševního vlastnictví, jehož předmětem nejsou věci, ale práva a jiné majetkové hodnoty, popř. také hodnoty nemajetkové, a to vždy nevěcné povahy (srov. TELEČEK, I. *Glosář některých neklasických právních pojmů*. Brno: MU 1995. s. 9. ISBN 80-210-1078-9).

²⁷⁾ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*. Praha: Eurounion Praha, s.r.o. 2003, s. 135. ISBN 80-7317-025-6.

²⁸⁾ Tato skutečnost vyplývá i z toho, že do 30. 6. 2006 byly tyto přestupky zařazeny mezi přestupky proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona, podle kterého se přestupku dopustil

plynulosti provozu na pozemních komunikacích, vyjadřující zájem společnosti na ochraně života, zdraví osob a ochraně majetku. Konkrétní objekt skutkové podstaty návrhového přestupku je vyjádřen v § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu.²⁹

Individuální objekt má každá skutková podstata a vyjadřuje konkrétní jednotlivý zájem, proti kterému přestupek směřuje a k jehož ochraně je příslušné ustanovení určeno (např. ochrana cti, ochrana života a lidského zdraví, ochrana majetku). Individuální objekt je důležitý pro správnou kvalifikaci skutku. U návrhových přestupků v některých případech druhový a individuální objekt splývají.

Objektivní stránka návrhového přestupku

Dalším obligatorním znakem skutkové podstaty návrhového přestupku je objektivní stránka přestupku. Návrhové přestupky u tohoto obligatorního znaku nevykazují žádné zvláštnosti oproti běžným přestupkům. Objektivní stránka přestupku spočívá v jednání, následku a příčinné souvislosti mezi jednáním a následkem a charakterizuje způsob spáchání přestupku a jeho následek. Jednáním se rozumí projev lidské vůle ve vnějším světě. V jednání se spojuje vnitřní složka vůle se složkou vnější (projev vůle). Objektivní stránkou se od sebe jednotlivé návrhové přestupky odlišují.

Jednání může spočívat v konání (aktivní jednání) nebo v opomenutí určité povinnosti (nečinnost). Některé návrhové přestupky mohou být spáchány pouze jednáním (např. přestupky proti majetku podle § 50 odst. 1 přestupkového zákona) některé jednáním i opomenutím určité povinnosti (např. přestupky proti občanskému soužití ve smyslu § 49 odst. 1 téhož zákona nebo přestupek na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu)³⁰. Přestupek na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu nejčastěji spočívá v porušení právního předpisu o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, který může být spáchán jak konáním, tak také opomenutím určité povinnosti stanovené právním předpisem, nejčastěji zákonem o silničním provozu.

Pokud fyzická osoba poruší nebo nesplní povinnost, která pro ni vyplývá z příslušných právních norem nebo morálních zásad, vzniká správně právní odpovědnost³¹. Trestní odpovědnost za návrhový přestupek přichází v úvahu tehdy, když dojde k narušení společenských vztahů chráněných právem. Vznik odpovědnosti je přitom představován vznikem povinnosti strpět a nést sankci.³² Podstatou trestní odpovědnosti je tedy nově vzniklá povinnost strpět sankci stanovenou normami správního práva. Způsob jednání pachatele má pak vliv na samotné rozhodnutí o druhu a výši sankce. Skutkové podstaty návrhových přestupků způsob jednání blíže nevymezují, pouze stanoví následek (např. ublíží na zdraví, způsobí škodu na majetku), někdy blíže vymezují jednání, ale nevymezují jeho způsob (vyhrožuje újmou na zdraví, způsobí dopravní nehodu).

Druhým obligatorním znakem, který charakterizuje objektivní stránku skutkové

ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví, pokud byl spáchán porušením právního předpisu o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

²⁹⁾ Pozemní komunikace je definována zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů jako dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.

³⁰⁾ V literatuře je velmi často používán jako synonymum pojmu "přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích" pojem "dopravní přestupek". Další dopravní přestupky, které nemají charakter návrhového přestupku, jsou vymezeny zákonem č. 361/2001 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (silniční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³¹⁾ srov. PRŮCHA, P. *Správně právní odpovědnost se zaměřením na problematiku stíhání přestupků*. Brno : Universita J. E. Purkyně, 1998, s. 31 a násl. nebo PRŮCHA, P. *Správní právo. Obecná část*. Brno : MU, 2007, s. 387 a násl. ISBN 978-80-210-4276-6.

³²⁾ PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část*, 7. vydání, MU, Brno, 2007, s. 381.

podstaty přestupku, je následek přestupku. K následku dochází porušením objektu přestupku (např. vznikne škoda na majetku nebo újma na zdraví nebo nemajetková újma). U některých přestupků můžeme rozlišovat i předmět útoku, dojde-li k účinku (poškození věci, apod.).

Nezbytnou podmínkou objektivní stránky je příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Určitá osoba může být odpovědná za spáchání přestupku pouze tehdy, jestliže svým jednáním následek skutečně způsobila. Zjišťování příčinné souvislosti je záležitostí někdy dosti obtížnou, vyžadující hlubší odborné znalosti a k jejímu konstatování bývá třeba znalecký posudek.³³ Velmi často je nutné prokazovat příčinnou souvislost u návrhových přestupků, kterými byla jiným osobám způsobena škoda za zdraví.

Příčinná souvislost mezi jednáním odpovědného pachatele přestupku a následkem nestačí ke správní odpovědnosti za přestupek, ale musí být splněny všechny tři prvky, které tvoří objektivní stránku.

Subjektivní stránka návrhového přestupku

Další podmínkou, která vyplývá i z obecné části přestupkového zákona, je určitá forma zavinění. Zavinění je obligatorní znak subjektivní stránky skutkové podstaty přestupku. Pachatel je právně odpovědný za následek, který způsobil, jen pokud jej také zavinil. Důkazní povinnost přitom je na straně příslušného správního orgánu. Jinými slovy – zavinění je třeba pachateli návrhového přestupku vždy prokázat a v pochybnostech musí správní orgán rozhodnout ve prospěch pachatele (*zásada in dubio pro reo*). Lze tedy říci, že pokud se správnímu orgánu nepodaří prokázat vinu pachatele, musí správní orgán řízení o přestupku zastavit.

Jako zásada obecně platí, že ke vzniku odpovědnosti za přestupek postačí nedbalost, pokud není v přestupkovém nebo v jiném zákoně výslovně stanoveno, že k odpovědnosti je třeba úmyslného zavinění.

Jak uvedl NSS ve svém rozhodnutí sp. zn. 2 As 35/2010: *“Přestupku formou hanlivého výroku se dopouští pouze ten, kdo si může být vědom, že jeho výrok v dané situaci, v dané skupině obyvatel, tedy v celkovém společenském kontextu, může být hanlivý.”*

Vzhledem k tomu, že v současné době jsou návrhové přestupky uvedeny v přestupkovém zákoně a jeden návrhový přestupek v zákoně o silničním provozu, kde je vymezena jeho skutková podstata, lze v otázce zavinění postupovat podle přestupkového zákona a zákona o silničním provozu.

Ve zvláštní části přestupkového zákona je u návrhových přestupků někdy forma zavinění uvedena, někdy forma zavinění chybí. V případě, že forma zavinění není uvedena, použije se uvedené obecné pravidlo, např. § 49 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona. Jmenovaný návrhový přestupek lze spáchat nedbalostním jednáním i úmyslně. K odpovědnosti za přestupek bude ovšem postačovat pouze jednání zaviněné z nedbalosti. Skutečnost, že výše uvedený přestupek bude spáchán jednáním zaviněným úmyslně, může být tou okolností, která se uplatní při určení druhu a výměry sankce ve smyslu § 12 přestupkového zákona.

Jestliže je ve zvláštní části přestupkového zákona a zákona o silničním provozu jako forma zavinění výslovně uvedeno zavinění z nedbalosti, srov. § 49 odst. 1 písm. b) přestupkového zákona a § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu, je-li toto jednání zaviněno úmyslně, může být postiženo jako jiný správní delikt nebo trestný čin.

Bude-li výslovně uvedena forma úmyslného zavinění, není osoba odpovědná, pokud její jednání mělo formu zavinění z nedbalosti. Jedná se o návrhové přestupky proti majetku ve smyslu § 50 odst. 1 přestupkového zákona, které mohou být spáchány pouze úmyslně. U

³³) MATES, P. a KOL. *Základy správního práva trestního*. Praha : C. H. Beck, 2008, s. 56.

jednání zaviněného z nedbalosti přichází v úvahu odpovědnost za škodu podle soukromoprávních předpisů (např. u přestupků proti majetku podle § 50 odst. 1 přest. zákona nebo u přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu).

Subjekt návrhového přestupku

Posledním obligatorním znakem skutkové podstaty přestupku je subjekt přestupku (pachatel). Subjektem návrhového přestupku je osoba, která za něj odpovídá. Obecně to může být kdokoliv, kdo v době spáchání přestupku dovršil 15 let svého věku a je přičetný (pouze u přestupku ublížení na cti podle § 49 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona). V tomto případě hovoříme o *subjektu obecném*. U ostatních skutkových podstat uvedených ve zvláštní části přestupkového zákona může být pachatelem návrhového přestupku pouze osoba blízká (*speciální subjekt*). Stejná situace je i u návrhového přestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle zákona o silničním provozu.

Pachatelem návrhového přestupku může být pouze fyzická osoba, která je schopna nést důsledky správní odpovědnosti. Zákon o přestupcích stanoví, že sociální zralost fyzické osoby, která je podmínkou správní odpovědnosti za přestupek (delikt ní odpovědnost), nastává dovršením 15 let věku. Ostatní podmínky vymezující pachatele přestupku jsou stejné jako u přestupku běžného. Odpovědnost za přestupek vznikne teprve dnem, který následuje po dni patnáctých narozenin. Odpovědnost za přestupek u fyzické osoby je v zákoně o přestupcích vymezena negativně. Za přestupek není odpovědný ten, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku.

Určujícím okamžikem při stanovení odpovědnosti za přestupek s ohledem na věk pachatele je doba spáchání přestupku, tj. okamžik ukončení spáchání přestupku. Jestliže osoba u těchto výše uvedených přestupků ukončila spáchání přestupku po dovršení věku patnácti let, je od této doby do ukončení protiprávního jednání za přestupek odpovědná.

Pachatelem některých návrhových přestupků může být pouze osoba, která v době jeho spáchání dovršila 15 let věku, byla přičetná a byla osobou blízkou³⁴ (např. podle § 50 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona).

Přičetnost je podmíněna schopností pachatele chápat význam svého činu pro společnost a ovládat své jednání. Přestupkový zákon nedefinuje přičetnost, ale vymezuje nepřičetnost jako stav duševní poruchy, v jejímž důsledku nemůže osoba v době činu rozpoznat jeho škodlivost pro společnost nebo ovládat své jednání. Duševní porucha může být způsobena různými příčinami, ale může být i vyvolána požitím alkoholu nebo jiné návykové látky.

Pokud jde o otázku přičetnosti, přestupkový zákon legálně nevymezuje pojem duševní poruchy. Naopak, trestní zákoník v § 123 duševní poruchu chápe „jako duševní poruchu vyplývající z duševní nemoci, dále hlubokou poruchu vědomí, mentální retardaci, těžkou asociální poruchu osobnosti nebo jinou těžkou duševní nebo sexuální odchylku“.

Pachatelem přestupku je osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky skutkové podstaty návrhového přestupku. Odpovědnou fyzickou osobou je pouze taková osoba, která je delikt ně způsobilá a je schopná být subjektem povinností, které vzniknou porušením příslušných norem. V případě některých návrhových přestupků se ho může dopustit pouze určitá osoba se speciálním postavením (speciální subjekt), mimo přestupku urážky na cti, kdy pachatelem může být kdokoliv.

Závěr

Právní úprava přestupků má u nás již dlouholetou tradici, je poměrně jednotně provedena a také teorie správního práva věnuje odpovědnosti za přestupky odpovídající

³⁴) Osoba blízká je definována v § 68 odst. 4 přestupkového zákona.

pozornost. Zpracovaná studie nevyčerpala všechny hmotně právní instituty, které by bylo vhodné podrobit určité analýze, ani nerozebírala jednotlivé skutkové podstaty návrhových přestupků, ale pouze z obecného hlediska se věnovala znakům skutkové podstaty. O procesně právních aspektech bylo pojednáno jen omezeně v nezbytných souvislostech. Návrhové přestupky tvoří kategorii přestupků, které do současné doby nebyla věnována téměř žádná pozornost. Uvedené téma nebylo doposud komplexně zpracováno a v současné době se připravuje novelizované znění přestupkového zákona, kdy se novelizace dotýká právě návrhových přestupků.

Literatura

- ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V., TAUBER, M. *Přestupkové právo. Komentář*. 16. vydání. 2009. Praha : Linde Praha, s. 125. ISBN 978-80-7210-768-3.
- HORIZNKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné. Obecná část*. Praha : Leges, 2010. s. 27. ISBN 978-80-87212-55-4.
- HORIZNKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*. Praha : Eurounion Praha, s.r.o. 2003, s. 135. ISBN 80-7317-025-6.
- JELÍNEK, J. a KOL. *Trestní právo hmotné, Obecná část*, Praha : Linde, 2006, s. 117. ISBN 978-80-87212-49-3.
- KRATOCHVÍL, K. a KOL. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Brno : MU, 2002, s. 174. ISBN 80-210-2985-4.
- MATES, P. a KOL. *Základy správního práva trestního*. Praha : C. H. Beck, 2008, s. 56. ISBN 978-80-7400-357-8.
- NOVOTNÝ, O., DOLENSKÝ, A., VANDUCHOVÁ, M. a KOL. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Praha : Aspi, 2007, s. 130. ISBN 978-80-7357-261-7.
- PRUCHA P. *Správní právo, obecná část, 7. vydání*, MU, Brno, 2007, s. 381. ISBN 978-80-210-4276-6.
- PRŮCHA, P. *Správněprávní odpovědnost se zaměřením na problematiku stíhání přestupků*. Brno : Universita J. E. Purkyně, 1998, s. 31 a násl.
- SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo 2. vydání*, Praha : Aspi- Wolters, 2009, s. 186. ISBN 978-80-7357-382-9.
- TELEC, I. *Glosář některých neklasických právních pojmů*. Brno : MU 1995. s. 9. ISBN 80-210-1078-9.

Key words: infraction, illegality, punishability, civic coexistence, close person, subject of infraction, infractions against property, traffic infractions.

Summary

The problems of submission of infraction consideration haven't been completely covered by the mentioned analysis. There are many other problems and substantive legal ambiguities, which require a similar analysis. The study deals with the problems of submission of infraction consideration and some other institutes of Infraction Law. The author results from the analysis carried out within the scientific research project focused on optimising processes when dealing with infractions related to the principles of good administration and the basic principles of administrative authorities. Legal theory and legal practice have not dealt with these problems so far. In public administration it is in particular the question of the proper application of selected provisions of law and also the use of the

institute of administrative consideration to some extent. The question of expert efficiency of the administrative officials cannot be ignored in this field of decision making. In many cases, confusing legal terms may cause problems due to the fact that there is no clear explanation for a given problem. In the terms of submission of infraction consideration there is often a problem with evidence substantiation and regarding the existence of administrative consideration some submissions of infraction consideration may be resolved otherwise.

*doc. JUDr. Eva Horzinková, Ph.D.
Policejní akademie České republiky v Praze
e-mail: horzinko@polac.cz
tel. 974828264*

Recenzentka: kpt. JUDr. Mgr. Janka Hašanová, PhD., JUDr. Jiří Křepelka